

Пасечник М.В., Жигалко С.Э.

Украинская инженерно-педагогическая академия

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНЫХ ТЕСТОВ ДЛЯ КОНТРОЛЯ ЧТЕНИЯ АНГЛОЯЗЫЧНЫХ ПРОФЕССИОНАЛЬНО ОРИЕНТИРОВАННЫХ ТЕКСТОВ

Аннотация

В статье отмечено необходимость создания в неязыковых высших учебных заведениях Украины новой модели языковой подготовки. Подчеркнуто важность формирования у будущих инженеров-педагогов компетенции в чтении англоязычных профессионально ориентированных текстов. Проанализированы общепризнанные качественные характеристики тестов. Рассмотрено взаимное позитивное и негативное влияние качественных характеристик теста друг на друга. Предложено конкретизировать методические принципы тестирования с учетом специфики чтения как отдельного вида речевой деятельности для реализации контроля уровня сформированности речевой компетенции будущих инженеров-педагогов в чтении англоязычных профессионально ориентированных текстов.

Ключевые слова: профессионально ориентированное чтение, контроль, компетенция в чтении, качественные характеристики теста, баланс факторов.

Pasichnyk M.V., Zhyhalko S.E.

Ukrainian Engineering Pedagogics Academy

DEVELOPMENT OF EFFECTIVE TESTS FOR CONTROL OF READING OF THE ENGLISH-LANGUAGE PROFESSIONALLY ORIENTED TEXTS

Summary

The need of establishing a new model of language training in non-linguistic higher educational institutions of Ukraine is highlighted in the article. The importance of the formation by future teacher-engineers the competence in reading English-language professionally oriented texts is emphasized. The commonly recognized quality characteristics are analyzed. The mutual positive and negative influence of the qualitative characteristics of the test on each other is considered. It is proposed to specify the methodological principles of testing taking into account specifics of reading as a separate type of speech activity for the implementation of the control of the level of formation of future teacher-engineers' speech competence in reading English-language professionally oriented texts.

Keywords: professionally oriented reading, control, competence in reading, qualitative characteristics of the test, balance of factors.

УДК 378.147-057.4:528.4

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ЩОДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНО-ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ ЗЕМЛЕВПОРЯДНИКІВ

Русіна Н.Г.

Рівненський державний аграрний коледж

У статті розкрито значення навчально-виробничої практики у підготовці землевпорядників; визначено методичні підходи щодо структури практик та їх змісту; проведено аналіз основних факторів, що впливають на процес набуття і удосконалення умінь та навичок під час практичної підготовки землевпорядників.

Ключові слова: фахівець землевпорядник, практична підготовка землевпорядника, навчально-виробничі практики.

Постановка проблеми. Нові соціально-економічні умови суспільного життя потребують фахівців, що здатні працювати в умовах нових реалій та застосовувати найновіші досягнення теорії та практики у процесі професійної самореалізації. В умовах модернізації освіти підвищується роль практики, яка спрямована на формування професійної компетенції. Під час практики студентам доводиться розв'язувати різнопланові практичні завдання, в конкретних ситуаціях знаходити оптимальні шляхи управління виробничими процесами. Тому досить актуальною є проблема практичного навчання студентів у вищих навчальних закладах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Чимало праць останніх десятиліть присвячено різним аспектам практичного навчання. Зокрема, практична

підготовка студентів (М. Будникова, М. Дьяченко, Ф. Каримова, Н. Ничкало, В. Федцова, О. Щербак); організація та зміст практики студентів (І. Бартенева, І. Богданова, З. Курлянд); організаційно-методичне забезпечення практичної підготовки студентів (О. Біляковська, Т. Іщенко, С. Коновалов, І. Мицишин, С. Цюра); організація виробничої практики студентів (Р. Войнола, О. Гармата, Н. Гресь, В. Дуганець, С. Сисоева) організація практичного навчання у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації (В. Дзюба, Т. Дудник, М. Хоменко) [2,3].

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Професійна підготовка землевпорядників є предметом дослідження таких науковців І. Борового, Й. Дороша, І. Ковальчука, А. Мартіна, Л. Паламарчука, А. Третьяка. У їх працях осно-

вна увага приділяється теоретичній підготовці землевпорядників у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації. Та варто зазначити, що питання організації навчально-виробничої практики землевпорядників є малодослідженим. У цьому полягає актуальність даної розвідки.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розгляд теоретичних та методичних аспектів практичної підготовки землевпорядників.

Виклад основного матеріалу. Підготовка спеціалістів у сфері землеустрою здійснюється на факультетах землевпорядного профілю у спеціальних вищих навчальних закладах відповідного рівня акредитації за галуззю знань «Геодезія та землеустрій», за єдиним напрямом підготовки 6.080101 «Геодезія, картографія та землеустрій», за п'ятьма спеціальностями: «Геодезія», «Фотограмметрія», «Картографія», «Геоінформаційні системи і технології», а також «Землевпорядкування та кадастр» [1, 4]. Вона регламентується законодавчими та нормативними актами, що покликані створити умови для найбільш якісної організації освітніх процесів, для приведення якості навчання у відповідність до міжнародних стандартів та вимог інтеграції вітчизняної вищої землевпорядної освіти в міжнародний освітній простір.

Землевпорядник – фахівець, який володіє знаннями про земельне право, земельний кадастр, землевпорядкування та управління земельними ресурсами, має відповідну освіту та належну кваліфікацію. Професія землевпорядника передбачає глибоке розуміння процесів, які відбуваються в природі. Спеціалісти у цій галузі мають змогу працювати в обласних, районних та міських управліннях і відділах земельних ресурсів; бюро технічної інвентаризації; відділах архітектури та містобудування; агентствах з оцінки нерухомості; відділах фонду держмайна, обласних та районних відділах юстиції; сільських, селищних, міських та районних рада; держадміністраціях та їхніх підрозділах; податковій службі.

Концепція підготовки фахівців за напрямом «Геодезія, картографія та землеустрій» полягає у формуванні систематизованих знань із топографії, геодезії, фотограмметрії, картографії, землеустрою, геоінформаційних технологій. В процесі навчання студенти отримують навички створення різноманітних картографічних матеріалів: кадастрових та топографічних планів і карт, формування та наповнення баз даних для різних геоінформаційних систем; також вивчають землевпорядне проектування, земельний кадастр та земельне право.

Найважливішою складовою професійної підготовки землевпорядника вищого навчального закладу є практика, завдання, зміст, організаційні форми, методичне забезпечення якої повинні сприяти оволодінню студентом основами професійних умінь, навичок у єдності фахівця високої кваліфікації, а також допомогти йому в формуванні професійно значущих якостей його особистості.

Практика студентів є невід'ємною складовою підготовки фахівців з вищою освітою. Вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок і умінь, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців за відповідною освітньою програмою.

Метою практичного навчання є оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, формування у них професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи землевпорядника в реальних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої

знання та застосовувати їх в практичній діяльності. В самому загальному вигляді можна визначити такі послідовні етапи практичної підготовки:

– лабораторні, практичні заняття, на яких починається формування первинних навичок (із спеціальних дисциплін);

– навчальна практика – завданням якої є ознайомлення студентів із специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних умінь і навичок із загально-професійних і спеціальних дисциплін, робітничих професій, передбачених навчальним планом відповідної спеціальності;

– технологічна практика – метою якої є ознайомлення студентів-практикантів безпосередньо на підприємствах, організаціях, установах з виробничим процесом і технологічним циклом виробництва.

– переддипломна практика – метою якої є збір необхідних нормативних, технічних, картографічних матеріалів для розробки дипломного проекту.

Набуття професійних практичних навичок висококваліфікованого фахівця можливо лише за умов безпосередньої його участі у виробничих процесах на базі підприємств різного типу і різних форм власності, підрозділів науково-дослідних установ і органів державного управління.

Ці вимоги до практичної підготовки фахівців забезпечуються через наскрізну систему взаємопов'язаних практик – навчальних (молодші курси) і технологічних (старші курси) на освітньо-кваліфікаційних рівнях «бакалавр», «спеціаліст» та технологічної, наукової і педагогічної на освітньо-кваліфікаційному рівні «магістр».

Види та обсяги практик визначаються освітньою програмою підготовки фахівців, що відображається відповідно в навчальних планах (за формами та видами) і графіках навчального процесу.

Таблиця 1

Перелік навчальних практик і розподіл їх по семестрам (витяг з навчального плану підготовки молодшого спеціаліста (галузь знань 0801 «Геодезія та землеустрій»)

IV. Виробнича практика	Вид практики	Семестр	Тижнів
1	Теодолітна зйомка	2	3
2	Нівелювання	2	2
3	Мензульна зйомка	2	1
4	Основи сільськогосподарського виробництва	2	1
5	Основи ґрунтознавства	4	1
6	Тахеометрична зйомка	4	2
7	Фотограмметрія	6	1
8	Комп'ютерна	6	2
9	Придбання робітничої професії (діловод)	6	1
10	Автоматизовані зйомки території	7	2
11	Землевпорядне проектування	6	1
12	Рішення виробничих ситуаційних задач	6	2
13	Технологічна	7	5
14	Переддипломна	8	4
Разом			28

Навчальним планом підготовки фахівців напряму «6.080101 – Геодезія, картографія та землеустрій» передбачено навчальні практики з ін-

форматики і програмування, топографії, геодезії, землеробства, фотограмметрії та дистанційного зондування, геодезичних робіт при землеустрої і виробнича із землепорядного проектування та земельного кадастру.

Навчальна та виробнича практика складає 15% від загального навчального часу. Практика студентів передбачає послідовність її проведення при одержанні достатнього обсягу теоретичних знань для оволодіння певним рівнем умінь і навичок. Навчальним планом передбачено 14 практик тривалістю 28 тижнів на кожному курсі навчання.

Відповідно до навчального плану підготовки бакалавра за спеціальністю 6.08010102 «Землепорядкування» передбачено 1512 годин практичного навчання або 28/42 кредитів за ESCT (табл. 1).

Практичне навчання проводиться на базах практики, які повинні відповідати вимогам освітньо-професійної програми. Такими базами практик можуть бути навчальні господарства навчальних закладів, геодезичні полігони, місцеві підприємства, установи та організації. Технологічна і переддипломна виробничі практики проводяться згідно з договорами в базових підприємствах: науково-дослідних і проектних інститутах землеустрою; відділах районної та регіональної філії центру ДЗК; відділах та управліннях Держземагентства у районах; сільських і селищних та міських радах; геодезичних і землепорядних підприємствах всіх форм власності.

Геодезичні навчальні практики проводяться з поділом групи на підгрупи в складі бригад у кількості 4-6 осіб (табл. 2). На початку кожного виду

практики її керівник проводить зі студентами інструктаж з техніки безпеки з оформленням запису в журналі. Під час практики студенти ведуть щоденники і складають звіт.

На молодших курсах студенти проходять навчальну практику, знайомляться зі специфікою майбутньої спеціальності, різними видами практичної діяльності, отримують первинні професійні уміння у виробничих умовах, виконують певну роботу за обраною спеціальністю на базах практики, а також формують необхідні професійні ціннісні орієнтири. На старших курсах, після опанування теоретичної частини відповідної дисципліни, проводиться виробнича практика, метою якої є закріплення знань, відпрацювання вмінь і навичок в умовах майбутньої фахової діяльності, набуття практичного досвіду.

Під час виробничої практики студенти ознайомлюються із структурою підприємства, підрозділу, виробничими завданнями, правилами внутрішнього розпорядку, технікою безпеки; вивчають посадові інструкції підрозділу; ознайомлюються із видами робіт на виробництві та оформляють щоденник практики за видами робіт (інвентаризація земель; приватизація земельних ділянок громадян; грошова оцінка земель; створення фермерських господарств; відведення земель для державних потреб; коректування планів землекористувань; проекти внутрігосподарського землеустрою; матеріали з перенесення проектів у натуру; матеріали обчислення площ і складання експлікацій (контурних, зведених, порівняльних).

Таблиця 2

Геодезичні навчальні практики

Вид практики	Мета практики	Завдання	Курс
Теодолітна зйомка	Закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані під час вивчення теми «Теодолітне знімання».	Набути умінь і навичок при виконанні геодезичних робіт під час здійснення теодолітного знімання, а також камерального обробитку отриманих результатів знімання.	I
Нівелювання	Освоїти прийоми роботи з нівеліром, виконати прив'язку до державної геодезичної мережі, засвоїти технологію математичної обробки матеріалів польових вимірювань.	Вивчити і освоїти весь технологічний процес проведення технічного і площинного нівелювання.	I
Мензульна зйомка	набути практичні навички в роботі з мензулою під час проведення зйомки. У період практики студенти засвоюють технологію нанесення ситуації і рельєфу на план у польових умовах.	Здійснити комплекс робіт по виконанню мензульної зйомки.	II
Тахеометрична зйомка	закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані під час вивчення теми «Тахеометричне знімання», як заключний етап у вивченні технології проведення топографічного знімання і складанні планів місцевості.	Створити геодезичну основу ділянки, виконати знімання ситуації і знімання рельєфу, побудувати топографічний план.	II
Землепорядне проектування	Навчити студентів виконувати роботи з перенесення проекту в натуру і закріплення проектних точок.	Виконати розрахунки для визначення геодезичних даних для відновлення втрачених межових знаків; скласти робоче креслення для перенесення проекту в натуру; відновити на місцевості втрачені межові знаки; виконати перенесення проекту в натуру за допомогою теодоліта і мірної стрічки, мензули і кіпрегеля; скласти технічний звіт.	III
Автоматизовані зйомки території	Закріпити та поглибити теоретичні знання, одержані під час вивчення теми «Сучасні геодезичні прилади».	Набуття умінь і навичок роботи із сучасною електронною геодезичною технікою під час виконання польових та камеральних робіт у землепорядному виробництві.	III
Фотограмметрія	Закріпити теоретичні знання з фотограмметрії та набути необхідних умінь і навичок із створення контурних планів місцевості за аерофотознімками найпоширенішими методами.	Виконати геодезичну прив'язку та дешифрування аерознімків, провести камеральну обробку польових вимірів.	III

На базах практики студенти виконують функції дублера інженера-землевпорядника (складання абрису; участь в обмірах земельних ділянок при інвентаризації та приватизації земель; участь при встановленні землекористувань; участь у польових топографо-геодезичних роботах; участь у камеральних роботах з оформлення технічних звітів щодо приватизації земель; участь в автоматизованій обробці польових вимірювань та створенні графічних матеріалів; участь у польових роботах з відведення земель для державних потреб; участь у польових роботах з перенесення проектів землеустрою в натуру; участь у польових роботах з коректування планового матеріалу).

Підсумком практики є залік. Залік з навчальних практик виставляється викладачем після проведення підсумкового заняття, на основі захисту технічного звіту, залік з технологічної практики – на основі перевірки характеристики з виробництва, захисту перед комісією звіту-щоденника, попередньо прорецензованого керівником практики від навчального закладу.

Щоденник має вміщувати відомості про роботу, що виконана студентом. Він містить опис характеру роботи, місце її виконання, визначає ступінь самостійності здійснення відповідних функцій. Достовірність цих записів завіряє своїм підписом керівник практики від виробництва. Щоденник практики є індивідуальним документом, що підтверджує виконання індивідуальної програми. На його другій сторінці мають бути зафіксовані дати прибуття і вибуття зі стажування, підписи та печатки.

За результатами оцінки і захисту звіту виставляється диференційована оцінка, яка враховується поряд з іншими оцінками, що характеризують успішність студентів.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедр, що відповідають за організацію і проведення практики. За її результатами кафедра запрошує студентів на збори, де обговорюються результати практики, з'ясовуються проблеми та розробляються заходи з їх усунення. Все це робиться з метою удосконалення організації виробничої практики та її документованого забезпечення.

Переддипломна практика являється завершальним етапом виробничого навчання студентів. При проходженні переддипломної практики студенти збирають дані необхідні для виконання дипломного проекту.

Висновки і пропозиції. Тому, з метою покращення умов проведення навчально-виробничої практики та поліпшення підготовки студентів вищих навчальних закладів до майбутньої професійної діяльності необхідно:

- проводити ретельні дослідження вивчення потреби у фахівцях напряму підготовки «6.080101 – Геодезія, картографія та землеустрій» у роботодавців;
- розширювати систему галузевих зв'язків між вищим навчальним закладом та роботодавцями для забезпечення здобуття студентами професійних навичок під час проходження виробничої практики;
- сприяти співпраці між викладачами-керівниками практики від кафедри та керівниками практики від виробництва щодо підготовки наскрізних програм практики, проводити роботу з наукових досліджень тощо.

Список літератури:

1. Боровий В. О. Проблеми та пропозиції до якості підготовки фахівців напряму «Геодезія, картографія та землеустрій» / В. О. Боровий // Землевпорядний вісник: наук.-вироб. жур. / редкол.: С. Тимченко (голов. ред.) та ін. – К., 2013. – № 7. – С. 7-11.
2. Дидактичні проблеми організації та змісту практики студентів // Теорія і методика професійної освіти: навч. посіб. рек. МОНУ / З. Н. Курлянд, І. О. Бартенева, І. М. Богданова [та ін.]; за ред. З. Н. Курлянд. – К., 2012. – С. 234-238.
3. Іщенко Т. Д. Організаційно-методичне забезпечення практичної підготовки студентів / Т. Д. Іщенко // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. / редкол.: Є. М. Суліма (голов. ред.) та ін. – К., 2012. – Вип. 72. – С. 117-122. – Бібліогр.: 16 назв.
4. Мартин А. Г. Проблеми змісту вищої освіти у галузі землеустрою / А. Г. Мартин, Й. М. Дорош, З. П. Флекей // Землевпорядний вісник: наук.-вироб. жур. / редкол.: С. Тимченко (голов. ред.) та ін. – К., 2009. – № 5. – С. 32-37.

Русина Н.Г.

Ровенский государственный аграрный колледж

МЕТОДИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К СТРУКТУРЕ И СОДЕРЖАНИЮ УЧЕБНО-ПРОИЗВОДСТВЕННОЙ ПРАКТИКИ ЗЕМЛЕУСТРОИТЕЛЕЙ

Аннотация

В статье раскрыто значение учебно-производственной практики ввремя подготовки землеустроителей; определены методические подходы по структуре практик и их содержания; проведен анализ основных факторов, влияющих на процесс приобретения и совершенствования умений и навыков в ходе практической подготовки землеустроителей.

Ключевые слова: специалист по землеустройству, практическая подготовка землеустроителя, учебно-производственные практики.

Rusina N.H.
Rivne State Agricultural College

METHODICAL APPROACHES TO STRUCTURE AND CONTENTS OF TEACHING AND MANUFACTURING PRACTICE LAND MANAGERS

Summary

In the article the importance of training and production practices in training of surveyors has been revealed. The methodical approaches to the structure and practices, as well as their content have been determined. The analysis of key factors influencing the process of acquisition and improvement of skills and abilities during the practical training of surveyors has been conducted.

Keywords: professional land surveyor, practical training of land surveyor, educational and industrial practices.

УДК 37.013.42+007

ІНФОРМАЦІЙНА КУЛЬТУРА ПІДЛІТКІВ ЯК ФАКТОР СОЦІАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У КОНТЕКСТІ НОВИХ СУСПІЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Трифаніна Л.С.

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

Стаття присвячена питанню формування інформаційної культури підлітків в сучасному інформаційному оточенні. Представлена характеристика інформаційного оточення. Визначені засоби інформації та їх роль у повсякденному житті підлітків. З'ясовано поняття «безпека особи», як необхідного для формування системи забезпечення соціальної безпеки, та проаналізовано її структуру. Розглянута соціальна безпека, як невід'ємна частина діяльності сучасного суспільства. Акцентовано увагу на інформаційній безпеці підлітків, як складової соціальної безпеки. Обґрунтована важливість інформаційної культури в захисті підлітків від шкідливого інформаційного впливу.

Ключові слова: інформаційне оточення, засоби інформації, безпека особи, інформаційна культура, соціальна безпека підлітка, інформаційна безпека підлітка.

Актуальність. У продовж останніх років актуалізується значення впливу інформаційного оточення на формування та розвиток особистості. Відбувається це переважно завдяки технічному прогресу, який несе з собою не лише нові величезні позитивні можливості, а й не менші небезпеки. Саме тому виникає питання про необхідність інформаційної безпеки особистості, стає актуальною проблема відбору змісту інформаційного оточення дітей, формування в них навичок інформаційної культури.

Інформаційну культуру як фактор розвитку сучасного суспільства представлено в працях О. Малишевського, К. Коперсака, В. Пожуєва та ін. Інформаційна культура як об'єкт педагогічного дослідження відображена в дослідженнях І. Смирнова, Л. Філіппова та ін.

Вперше термін «інформаційне оточення» визначив Е. Семенюк, в подальшому цим питанням займалися О. Тіхоміров, А. Єршов, А. Суханов.

Інформатизація суспільства представлено в працях А. Ракітова, В. Глушкова, А. Дородніцина та ін.

Інформаційна безпека підлітків як проблема знайшла відображення в працях В. Костицького, М. Семенюка, В. Кудіна, Л. Сокирської, В. Виноградової, Г. Філонова та ін.

Проте аспект формування інформаційної культури підлітків в контексті інформаційної безпеки сучасного суспільства недостатньо відображено в теорії та методиці сучасної соціально-виховної роботи.

Тому **метою нашої статті** є теоретичне обґрунтування важливості формування інформаційної культури підлітків як фактору інформаційної безпеки в сучасному суспільстві.

В ХХІ ст. все глибше усвідомлюється той факт, що інформація є одним із найважливіших видів ре-

сурсів суспільства (разом з сировинними енергетичними, продовольчими, трудовими та фінансовими). При цьому дуже важливо, що на відміну від більшості інших видів, інформаційні ресурси не належать до числа кінцевих, непоповнючих – вони принципово невичерпні. Інформація визначає собою різні аспекти життя як окремої особистості, так і всього суспільства. Наші основні проблеми пов'язані вже не з матеріальними факторами. На думку Р. Джерардо «Ми живемо як суспільні істоти в океані інформації, створеною нами». Потреба інформації – одна з базових потреб людини. Не менш важлива, ніж потреби фізіологічні – їжа, сон, тепло тощо. Будь-яка людська діяльність нерозривно пов'язана з обміном інформацією.

Інформаційні потреби суспільства безперервно зростають. Вони задовільняються в певному інформаційному оточенні. Поняття «інформаційне оточення» стало настільки важливим сьогодні при вивченні питання інформаційної проблематики, що дуже часто вживається вченими і спеціалістами.

Інформаційне оточення включає в себе мікрооточення (це знання та навички, які формуються завдяки єдиній програмі навчання) та макрооточення (це сукупність інформаційних потоків, впливаючи на кожну особистість). Інформаційне оточення, в якому живе особистість залежить від місця (країни, континента, міста тощо), часу (насамперед від епохи), соціально-демографічних та інших обставин.

Інформатизація суспільства вимагає вдосконалення інформаційної культури учнів. Вміння знаходити і використовувати потрібну інформацію є важливим елементом системи освіти, де ефективність навчання напряму залежить від інформаційної культури учнів. Мета освіти навчити учнів пізнавати закономірності й перспективи розвитку